

Visita als Volcans.

Viatge pedagògic al Camp d'Aprenentatge de la Garrotxa. Ciències Socials, 3r d'ESO.

Concepció Camps

IES GUILLEM CIFRE DE COLONYA. POLLENÇA

L'APRENTATGE de les Ciències Socials és un procés que es sol realitzar entre les quatre parets d'una aula. De fet, la majoria d'aprenentatges que fa un infant i un jove acompanyat de mestres i professors es localitzen dins una aula.

El Departament de Geografia i Història de l'IES Guillem Cifre de Colònia de Pollença, conscients d'aquesta realitat, ja fa un munt d'anys que, a pesar dels buits i perills legals, programam activitats "en viu i en directe".

1-QUESTIONS PRÈVIES

Ens interessa que el nostre alumnat aprengui continguts analitzant, estudiant i, sobretot, trepitjant el territori. Un territori amb un passat i un present, un territori que és fruit de la interacció de múltiples processos naturals i humans.

Un factor a tenir en compte a l'hora d'escollir les activitats és el coneixement de les Illes Balears, especialment de Mallorca: la nostra realitat, la nostra cultura, la nostra història, el nostre paisatge... Al mateix temps, però, som conscients de l'aïllament que implica viure en una illa, per això un pic a la ESO convidam els nostres alumnes de 3r a conèixer un territori amb trets històrics i culturals reconeixibles (el passat i la llengua fan de nexa d'unió), uns paisatges humanitzats i algunes èpoques històriques molt diferents.

Fruit d'aquests interessos i de la convicció que les experiències viscudes com un trencament de la quotidianitat solen retenir-se fermament a la memòria, fa

un parell d'anys que sortim a treballar un paisatge humanitzat en un Camp d'Aprenentatge de Catalunya.

Volem remarcar que ens interessa que el nostre alumnat aprengui història i geografia, i que la convivència serà un factor col·laboratiu en aquest aprenentatge. No a la inversa, no anem de colònies ni d'acampada, anem a aprendre en una aula oberta.

Aquí us presentem el procés, l'experiència i la feina que implica organitzar aquesta activitat.

PASSOS PREVIS

- Inscripcions al Camp d'Aprenentatge: la primera passa cal fer-la el curs anterior a la realització de la sortida pedagògica. El període de sol·licitud de plaça dels Camps d'Aprenentatge de Catalunya sol ser pel maig.
- Qüestions bàsiques legals i de formes: cal l'acord del Departament, de la CCP, de l'Equip Directiu i l'aprovació del Consell Escolar.
- Informació als pares: quan l'activitat ja està concretada, informam per escrit els alumnes i els pares de la proposta del viatge pedagògic.
- Cal la participació del 50% de l'alumnat; per ara sempre l'hem superat.
- Ens agradaria subratllar que la qüestió econòmica no ha de ser un impediment per a participar a la sortida pedagògica, de fet l'AMPA del nostre centre sempre ha participat amb tot tipus d'ajuda.

AUTORITZACIÓ

Amb antelació suficient cal demanar permís a Inspecció Educativa presentant el projecte i la concreció del mateix.

ORGANITZACIÓ

Aquest procés implica muntar la logística del viatge: autobusos, vols, assegurances, documentació personal de l'alumnat, horaris, cobraments, autoritzacions...

2- CONCRECIÓ I DESENVOLUPAMENT DEL VIATGE PEDAGÒGIC AL CAMP D'APRENTATGE DE LA GARROTXA (OLOT, GIRONA).

• ASPECTES PRÀCTICS

(dates, preu aproximat, com fer la inscripció)

Adreçat a l'alumnat de 3r d'ESO

- Dates: dimecres, dijous i divendres
- Lloc: Olot, La Garrotxa, Girona (CAMP D'APRENTATGE DE LA GARROTXA, D. d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya)

La realitat a treballar és:

- el paisatge de la Garrotxa i la zona volcànica
- les activitats agrícoles, ramaderes i de transformació
- la vila medieval de Besalú
- el nucli urbà d'Olot
- manifestacions artístiques de la comarca de la Garrotxa
- el nucli antic d'una gran ciutat: edificis i plànol
- la ciència: les persones humanes i el progrés

El preu orientatiu cap a 210 euros (el curs passat, una activitat pareguda, va costar 194 euros, però el preu dels vols estan pujat molt).

Està tot inclòs: transports, professorat, guies i monitors acompanyants (totes les visites són guiades), pensió completa (bernar a mig matí i mitja tarda inclòs), dormir al camp d'aprenentatge (cal dur sac de dormir, llençol de sota i coixinera, allà tenen mantes) i assegurança.

Totes les **activitats són guiades** per mestres i professors i tenen un **dossier de treball** per a l'alumnat.

• ACTIVITATS A REALITZAR DURANT L'ESTADA

1r dia:

- MATÍ:**
- sortida de Mallorca prest al matí
 - arribada a Barcelona i amb l'autobús anar cap a Olot
 - aturada al poble medieval de Besalú (visita guiada)
 - arribada a Olot, dinar (pa i taleca)
- TARDA:**
- visita a la biblioteca municipal
 - descoberta de la ciutat (recorregut joc guiat)
 - mini temps lliure

2n dia:

- MATÍ:**
- excursió al cràter de Sta. Margarida i el Croscat
- TARDA:**
- la fageda d'en Jordà
 - Cooperativa "La Fageda" (granja de vaques, elaboració de iogurts i vivers, els treballadors són discapacitats psíquics)

3r dia:

- MATÍ:**
- visita CosmoCaixa
 - ruta Barcelona gòtica
 - possibilitat de temps lliure

El programa pot tenir variacions segons la puntualitat i l'horari del transport aeri i segons el temps... Si plou visitarem el Museu dels Volcans i el Museu Comarcal de la Garrotxa, tallers en el Camp d'Aprenentatge i cercarem altres alternatives en espais tancats (cinema, teatre...).

• OBJECTIUS QUE ES PRETENEN AMB L'ACTIVITAT

Es treballaran el següents objectius:

- orientar en base a l'ús de mapes
- interpretar mapes i plànols de la zona que es treballa
- interpretar el paisatge humanitzat
- identificar les característiques principals del paisatge
- distingir els aspectes més significatius d'alguns fets històrics
- reconèixer edificis, escultures, monuments i pintures característics del patrimoni històrico-artístic de la comarca
- conèixer els diferents sectors econòmics de la Garrotxa
- conèixer un territori diferent al de Mallorca tant a nivell paisatgístic com a nivell econòmic
- comportar-se respectuosament
- treballar en equip i col·laborar tant en les activitats d'aprenentatge com en les conviviales

Es treballaran els següents procediments:

- orientació en mapes i plànols
- interpretació i lectura de mapes
- lectura i anàlisi del paisatge a partir de l'observació directa
- estudi d'activitats econòmiques
- anàlisi de diferents realitats urbanes
- vocabulari
- elaboració de treballs de síntesi
- el compliment de les normes del viatge i de les normes del Camp d'Aprenentatge
- l'interès i l'esforç per treballar les tasques comandades, així com la presentació de les mateixes

• AVALUACIÓ DE L'ACTIVITAT

El camp d'aprenentatge facilita dossiers de treball de totes les activitats. Aquests seran valorats per l'assignatura de Ciències socials (geografia).

Es valorarà:

- el compliment de les normes del viatge i de les normes del Camp d'Aprenentatge.
- l'interès i l'esforç per treballar les tasques comandades,
- la presentació del dossier de treball.

Classes i activitats avaluable per a l'alumnat que no participi a la sortida:

- L'alumnat que no participi en la sortida tindrà una feina equivalent i la mateixa possibilitat de ser valorat.
- A l'IES es faran classes dins el mateix marc horari, però amb un horari específic per aquests tres dies.

NORMES

Hem dit al principi que ens plantegem l'activitat com un aprenentatge de coneixements, però no per això hem d'oblidar l'actitud i les normes de comportament. Tots sabem que un bon comportament facilita l'aprenentatge i un mal comportament no només entorpeix l'aprenentatge, sinó que, a més, desmotiva el professorat de cara a properes activitats i enrareix la convivència.

Nosaltres preferim concretar què vol dir portar-se bé, de manera que escrivim unes normes i les feim signar per pares i alumnes; feim un contracte. A més, si es porten bé, hi ha premi.

REUNIÓ DE PARES

Quan ja tenim tot ben lligat, convocam una reunió de pares per informar-los de la randa del viatge i aclarir dubtes d'última hora.

3- TREBALL AMB L'ALUMNAT

Els Camps d'Aprenentatge basen la seva tasca en l'estudi de la realitat,

en l'experiència i la descoberta damunt el terreny, però tot això cal sistematitzar-ho, de manera que no només es quedi en una vivència, cal que es converteixi en un aprenentatge.

El procés comença a l'aula preparam la sortida treballant mapes, per situar el territori que anem a estudiar, repassem conceptes bàsics geografia física i humana, posant especial èmfasi en el vulcanisme. El Camp d'Aprenentatge té material didàctic, i internet esdevé un bon aliat.

Durant l'estada tenen un dossier de treball que han d'anar complimentant, i és el que es valora a l'assignatura. A més, d'acord amb el Departament de Català els damanem una bitàcola.

És important arribar a Pollença amb la feina feta, per això a ben sopat es fan els deures, es posen en comú experiències i descobertes i s'exposen els dubtes. Els professors hi som presents i col·laborem en la realització del dossier. És una manera de fer l'avaluació ja que podem valorar d'interès, l'esforç, la comprensió i l'assimilació dels conceptes que s'han estudiat durant el dia.

4- AVALUACIÓ FINAL

Després de la realització del viatge hi ha una segona avaluació: la que l'alumnat i pares fan de l'activitat. Aquesta informació és molt important per poder millorar de cara a la realització de properes activitats.

La nostra experiència és tan positiva que ja fa anys que repetim, us animam a "tastar-ho".

Per a més informació dels Camps d'Aprenentatge de Catalunya: www.xtec.es